DAILY اراده

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپانه

۶۵۸

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ. ش

لسم کال - دویمه دوره، ۶۵۸ مه گڼه، پر له پسې گڼه ۱۷۲۶ د ۱۳۸۸ لـ د لیندۍ ۲۵ مه - د چهار شنبې ورځ، د ۱۴۳۰ هـ ق د ذي الحجې ۲۹ مه د ۲۰۰۹ د ډسمبر ۱۶ مه

PROPERTY OF ACKU

پینټریاس د حقاني د له منځه وړلو امر کړی دی

د یوې امریکایي ورځپاڼې د خپاره شوي راپور پر اساس د امریکا د منځنۍ قوماندې مشر جنرالډیویډ پینټریاس د پاکستان له لوی درستیز جنرال اشفاق کیاني څخه غوښتي، چې د سراج الدین حقاني په له منځه وړلو کې تکنې ګامونه پورته کړي.
سرچینه وایي چې دغه خبره پینټریاس وروسته تر هغه خبرداري کوي چې امریکا وایي که پاکستان د وسلوالو مخه په ربنتیا ونه نیسي، نو د خپلو خاګرو الوتکو په مټ به په خپله لېڅې را ښکته کړي او د ځارګرو الوتکو بریدونه به د پاکستان نورو سیمو ته هم پسې وغځوي. خبریال وېبپاڼه لیکي، تر دې وړاندې هم امریکا خو ځله له پاکستاني چارواکو غوښتي وو، چې د وسلوالو طالبانو او القاعده شبکې د هغو غړو، چې دا مهال هم په پاکستان کې اوسي، د له منځه وړلو په لاره کې ګرندي ګامونه واخلي.

کرزی در چهارراهی تعیینات کابینه

یک ماه بعد از تحلیف، رییس جمهور کرزی باید وزرای کابینهٔ خویش را غرض اخذ رای اعتماد به شورای ملی معرفی می نمود.
البته قبل از معرفی کابینه، لست وزرای منتخب باید با اسما، اسناد، سوابق تحصیلی و تجارب کاری شان حد اقل چهار روز قبل به شوراء ارسال می گردید. اما تا کنون که مدت ۲۸ یوم از حلف وفاداری رییس جمهور سپری می شود، نه تنها اعضای کابینه از طرف ریس جمهور به شورا معرفی نگردیده، بلکه لست اسمای وزراء نیز، تا هنوز از طرف دفتر ریاست جمهوری به ولسی جرگه ارسال نشده است.
تحلیلگران اوضاع سیاسی به این نظر اند که آقای کرزی در چهارراهی تعیینات قرار گرفته است.

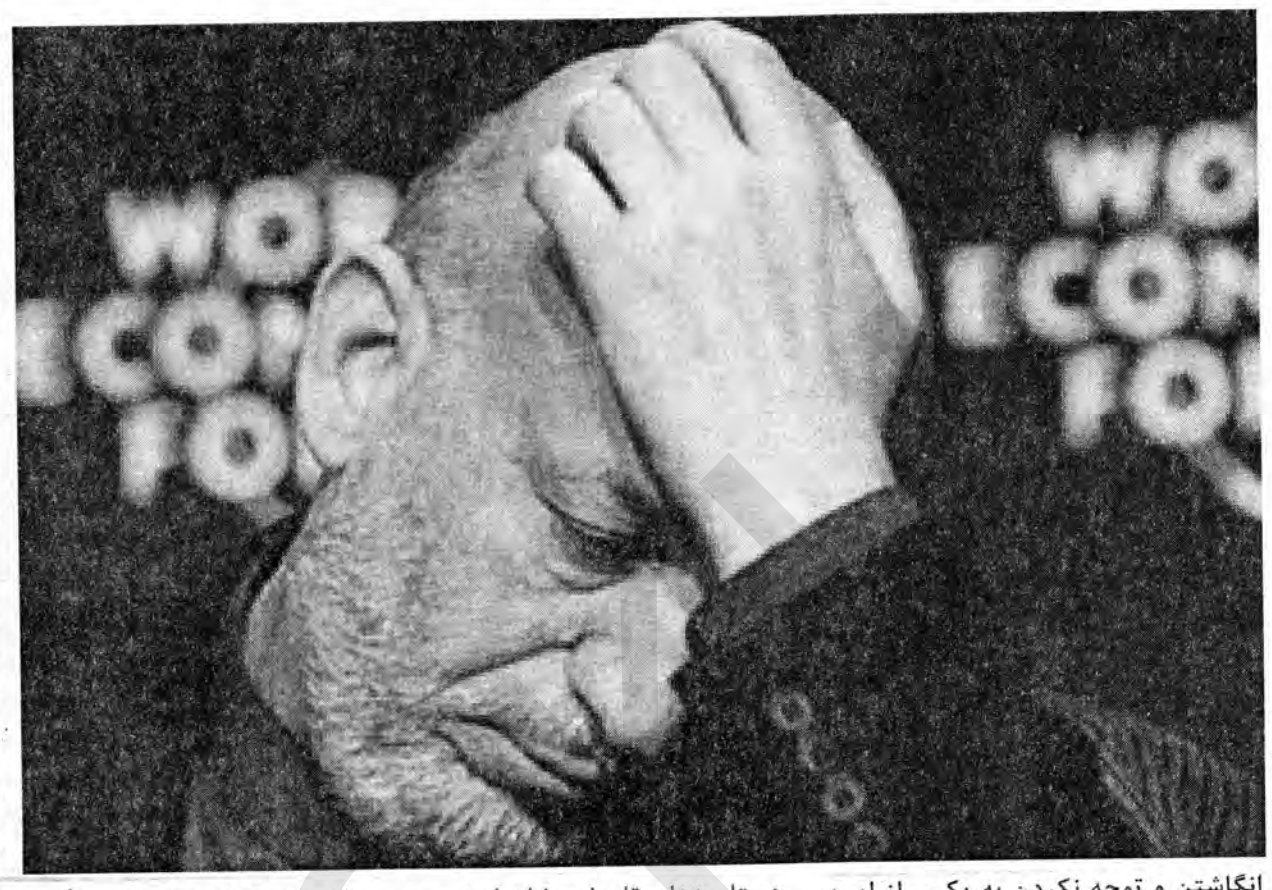

اگر اندکی از تعمق و تدبر کار نگیرد، کاروان حکومتش یا به جزیرهٔ ترافیکی تصادم می نماید و یا از اشارهٔ سرخ عبور نموده و خطر مالی و جانی را به بار خواهد آورد. زیرا تغافل هنگام عبور از این چهارراهی که کاروان حامل آقای کرزی و همسفرانش از آن عبور می نماید، نادیده انگاشتن و توجه نکردن به یکی از این چهار راه سبب برهم خوردن نظم و دسیپلین سایر راننده گان چرخ سیاست خواهد گردید.
عدم توجه در مسیر اول، باعث دل آزرده گی همراهان و یاران قدیم می گردد که به زعم آقای کرزی نباید ایشان را به خاطر دستاوردهای تاریخی شان از دست داد. در مسیر دوم، کاروان یاران تازه دم انتخاباتی قراردارند که نظر به وعده ها چشم به راه اشغال پست های جدید دولتی اند.
اما در مسیر سومی و چهارمی که شاهراه بین المللی است، از یک راه راهروان کشورهای غربی با سرعت سرسام آور در حرکت اند، تا زودتر خود را به هدف برسانند و از مسیر چهارمی دریوران جامعهٔ اروپایی با شتاب و عجله یکی در پی دیگری در این مسیر روان هستند ص۳

حملهٔ دیروز کابل و چراهای بدون پاسخ

در حالی که در آستانهٔ معرفی کابینهٔ جدید قرار داریم، دیروز نقاط مختلف کشور صحنهٔ حملات بمی، انتحاری و خشونت های خونباری بود.
نخستین حمله که در ساعات اولیهٔ روز در سرک ۱۴ وزیرمحمد اکبر خان نزدیک منزل احمد ضیاء مسعود معاون پیشین رییس جمهور کرزی رخ داد، پایتخت کشور شهر کابل را به لرزه درآورد. این حمله در حالی صورت گرفت که همزمان با آن، کنفرانس بزرگ مبارزه بر ضد فساد که رییس جمهور کرزی و شمار زیادی از مقام های سیاسی و نظامی کشورهای خارجی در آن شرکت کرده بودند، در مقر وزارت خارجهٔ کشور در حال تدویر و به این منظور، از سوی نیروهای امنیتی کشور تدابیر سخت و درجهٔ یک امنیتی در نقاط مختلف شهر به اجرا گذاشته شده بود. طی این حملهٔ خونین و وحشیانه، به شمول چندین طفل و زن ده ها تن از هموطنان مظلوم و بی گناه ما به خاک و خون کشانده شدند.
به گفتهٔ مقام های دولتی، در این حمله بمی که بیشتر گمان می رود، انتحاری باشد، به شمول سکرتر آقای ضیاء مسعود معاون پیشین رییس جمهور، هشت تن کشته و به شمول سالم احساس قوماندان پیشین پولیس کابل ۴۰ تن دیگر جراحت برداشته اند.
مسوولان شفاخانهٔ شهید محمد داوود خان جایی که بیشترین مجروحان این حادثه به آنجا، انتقال یافته اند، می گویند، که وضعیت شماری از مجروحان وخیم می باشد. ص ۳

په غزني کې لرغوني سیمې زوروالو لاندې کړې دي

د غزني د اطلاعاتو او کولتور ریاست چارواکي او لرغونپوهان وایي، چې د ښار اړوند ډېرې لرغوني سیمې زوروالو نیولي او په خینو سیمو کې یې خپلسري ودانۍ جوړې کړې دي.
دغه سیمې، چې د ښار څنګ لور ته د کابل- کندهار د سړک دواړه غاړې یې نیولي، شمال لور ته یې د اسلامي دورې او سوېل لور ته د بودایي دورې لرغوني اثار پټ دي.
د غزني د اطلاعاتو او کلتور ریاست سرپرست راز محمد تلاش دا مني، چې دلته پراخې تاریخي سیمې د یو شمېر زوروالو لخوا په لاندې کېدو دي.
هغه د لیندۍ پر ۲۴مه، وویل چې زوروالو یوازې د روضې کلي لسګونه جریبه لرغوني سیمه لاندې کړې ده او په دې سیمه کې کورونه او مارکېټونه ودان شوي دي.
نومورې زیاته کړه، چې د روضې کلي بې پروایي د لرغونې سیمې پر لور په پراخېدو ده، د نومورې په خبره، په تېرو وختونو کې له دې سیمې څخه د تاریخي اثارو قاچاق وړونکي هم نیول شوي دي.
دې وایي، چې په دې سیمه کې په پټه د شپې لخوا کورونه ودانېږي، تېر کال یې عیدګاه هم جوړه کړه، چې پیا ونړول شوه، خو اوس یې دا عیدګاه بېرته له سره ودانه کړې ده. ۳مخ

گدایی زنان امریکایی پس از بازگشت از افغانستان و عراق

عدهٔ زیادی از زنان امریکایی پس از بازگشت از افغانستان و عراق، خانه و زنده گی خود را از دست می‌دهند و به گدایی می‌افتند.
این زنان پس از بازگشت به کشورشان، در جامعه به شدت منزوی و تنها می شوند و مورد بدرفتاری و اهانت قرار می گیرند.
طبق آمار اردو و وزارت دفاع امریکا، تاکنون ۲۳۰ هزار سرباز زن امریکایی به افغانستان و عراق اعزام شده اند که از این رقم، ۱۲۰ تن مرده اند و بیش از ۷۰۰ تن معلول شده اند.
به گزارش خبرگزاری ایرنا، این زنان می گویند، بدتر از همه این است که وقتی به جامعه بازمی گردند، چنان با برخوردهای سرد مواجه می شوند که ناچار اند، از دیگران خود را مخفی کنند که از جبهه ها باز گشته اند.
"ای می شرووود" زن متقاعد سربازی که در سه دورهٔ متوالی به افغانستان و عراق اعزام شده و در نهایت به دلیل نقص عضو از ادامهٔ خدمت معاف شده بود، در گفتگو با خبرنگاران گفته است، تا سال ها روی آن را نداشته به کسی بگوید که در جبهه بوده است و در حالی که دو فرزند خردسال داشته، مجبور بوده است، بدون آنکه به کسی بگوید، در انزوا با عوارض روانی بعد از جنگ سپری کند. ص۳

په هرات کې د ۱۵۰۰ زده کوونکو لپاره یو ښوونځی جوړ پرې

د هرات په ګذري ولسوالي کې د یوه ښوونځي د بنسټ ډبره کېښوول شوه.

د هرات والي ډاکټر احمد یوسف نورستاني وویل، چې پر دغه ښوونځي باندې به د پي. ار. تي یا د ولایتي بیارغونې د ډلې له خوا ۹۰۰۰۰ یورو ولږول شي.
ډاکټر نورستاني زیاته کړه، چې د دغه ښوونځي پر جوړېدو سره به د ۱۵۰۰ نجونو او هلکانو د درسي خونو د نه موجودیت ستونزې اواړې شي.

جیمز جونز مشاور امنیتی اوباما در گفتگو با فیگارو آنلاین:

دولت کرزی باید با فساد مبارزهٔ جدی نماید

اقامت تندروان در پاکستان، مسألهٔ مهمی است که باید تدابیر مهمی برای آن اندیشیده شود

جیمزجونز مشاور اوباما در حوزهٔ امنیت ملی در کاخ سفید به پرسش های لور ماندویل خبرنگار روزنامهٔ فرانسوی فیگارو پاسخ داده است که اینک ترجمهٔ دری آن خدمت شما خواننده گان محترم روزنامهٔ اراده تقدیم است:

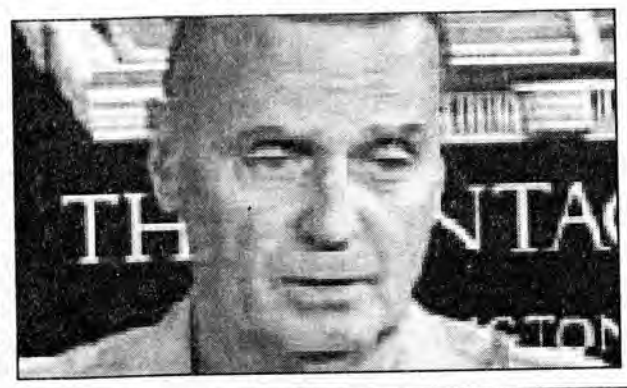

س: در روند تصمیم گیری ها در خصوص افغانستان گفته می شود که شما مخالف فرستادن نیروی بیشتر به افغانستان هستید، آیا تصور می کنید، تصمیم اوباما درست است؟

ج: در حال حاضر، ما علاوه بر افغانستان، در منطقه با چالش های عدیده یی رو به رو هستیم. حضور تروریستان در پاکستان، یکی از آنهاست که نیازمند توجهٔ جدی ماست. اقامت تروریستان در این کشور، مسألهٔ مهمی است که باید تدابیر مهمی برای آنها اندیشیده و دولت پاکستان نیز باید در این زمینه با ما همکاری کند. از طرفی دولت کرزی نیز باید فکر اساسی یی برای از بین ص۳

هم مې وژنې هم پر ما باندې ژړا کړې

۲مخ

د لوی او بښونکي خدای ﷻ په نامه

سرمقاله

بحران فساد و راهکارهای تازهٔ دولتمردان کابل

در این روزها که در آستانهٔ تشکیل حکومت جدید قرار داریم، مسألهٔ فساد در افغانستان، هم به سطح ملی و هم بین المللی، موضوع داغ محافل سیاسی و رسانه یی را تشکیل می دهد؛ مقام های جامعهٔ جهانی به ویژه امریکاییان و بریتانیایی ها به دنبال پیروزی مجدد حامد کرزی به عنوان رییس جمهور افغانستان، فشارهای شان را بر کرزی و تیم کاری اش مضاعف ساخته و هشدار داده اند که اگر تلاش های کرزی و تیم کاری اش در جلوگیری این پدیدهٔ شوم نقش بر آب گردد، کمک های شان را به دولت افغانستان قطع خواهند کرد. روی این منظور، آقای کرزی و همکاران حکومتی اش در این اواخر، تلاش های گسترده یی را به راه انداخته اند، تا با چنین راهکارهای ترفند گونه بتوانند، حد اقل در کوتاه مدت در حالی که در آستانهٔ معرفی کابینهٔ جدید قرار دارند، از شدت فشارهای داخلی و خارجی بکاهند که ما می توانیم، از توقیف و معرفی شماری از مهره های ناآشنا در حیطهٔ قدرت دولت کابل به څارنوالي و محکمه که نام چندان بالا و قابل توجهی در تختهٔ فساد و اختلاس دولتمردان کابل نداشتند، به عنوان نمونه های بارزی در این خصوص یادآوری کرد. به دنبال این پیشامد، شهر کابل دیروز شاهد یک کنفرانس بزرگی در راستای مبارزه با فساد بود. در این کنفرانس، رییس جمهور کرزی در جمع شماری از مقام های افغان و نماینده گان سیاسی خارجی مقیم کابل، در حالی که نهادهای خارجی را در این خصوص مقصر و به این پدیده بیشتر ملوث دانست، اعلام کرد که فساد اداری به عنوان یک چالش بزرگ مانع انکشاف و تحکیم دموکراسی، حقوق بشر و حاکمیت قانون در کشور شده است.

به هر صورت، این مسأله، امروز به یک واقعیت انکارناپذیر درآمده که مشکل اساسی و نخستین افغانستان، شیوع و گسترش بی سابقهٔ فساد و اختلاس در اداره های دولتی بوده است، همه به این باور اند، تا زمانی که جلو فساد در افغانستان گرفته نشود، مشکل افغانستان ناحل شده باقی خواهد ماند؛ و همه سرمایه گذاری ها و هزینه های مادی و معنوی آیندهٔ جامعهٔ جهانی نیز همانند گذشته به هدر خواهد رفت. اما اینکه مقام ها و دولتمردان افغانستان به ویژه خود رییس جمهور تا چه اندازه یی در این راستا مصمم و صادق است، این پرسشی است که سخنرانی دیروز رییس جمهور کرزی در این کنفرانس، به وضوح پاسخ آن را به نمایش گذاشت. رییس جمهور طی سخنانش در این کنفرانس، بار دیگر از کسانی که در این خصوص دوسیه و پیشینهٔ فساد دارند، دفاع کرد و آنان را اشخاص پاک نامید. این در حالی است که محاکم، دوسیهٔ آنان را مورد بررسی و ارزیابی قرار داده و آنان را مستحق مجازات حبس شناخته، رییس جمهور از تبرئهٔ آنان سخن می گوید. بنابراین، چنین به نظر می رسد، که این تلاش ها نیز همانند گذشته، همه سمبولیک و شعارگونه بوده؛ کاری را به جایی نخواهد نبرد؛ همان آش و همان کاسه خواهد بود و این همه تپ و تلاش ها صرف به خاطر اغوای افکار عامه و کاهش فشارهای موجود در سطح ملی و بین المللی بر رییس جمهور و نیز، کاهش موانع موجود در راه معرفی کابینهٔ جدید می باشد. باید گفت، تا زمانی که یک ادارهٔ سالم، کارا، مسوول پذیر و پاسخگو در افغانستان روی کار نیاید، معضلهٔ فساد در کشور همچنان ادامه خواهد یافت؛ به باور کارشناسان، حتا ناامنی های موجود و قاچاق مواد مخدر نیز محصول این امر می باشد. بنابراین، یگانه چیزی را که مردم افغانستان خواستار آن اند، تلاش های صادقانه، قاطعانه، جدی و کارای دولت و دولتمردان در این راستاست. این تلاش ها و مبارزه ها باید فراتر از هر گونه تمایلات، ملحوظات و مصلحت های قومی، خیلی، حزبی صورت بگیرد، چیزی که حکومت موجود آقای کرزی از مسیر آن هنوز، فرسنگ ها فاصله دارد.

هم مې وژنې هم پر ما باندې ژړا کړې

ابهل خان

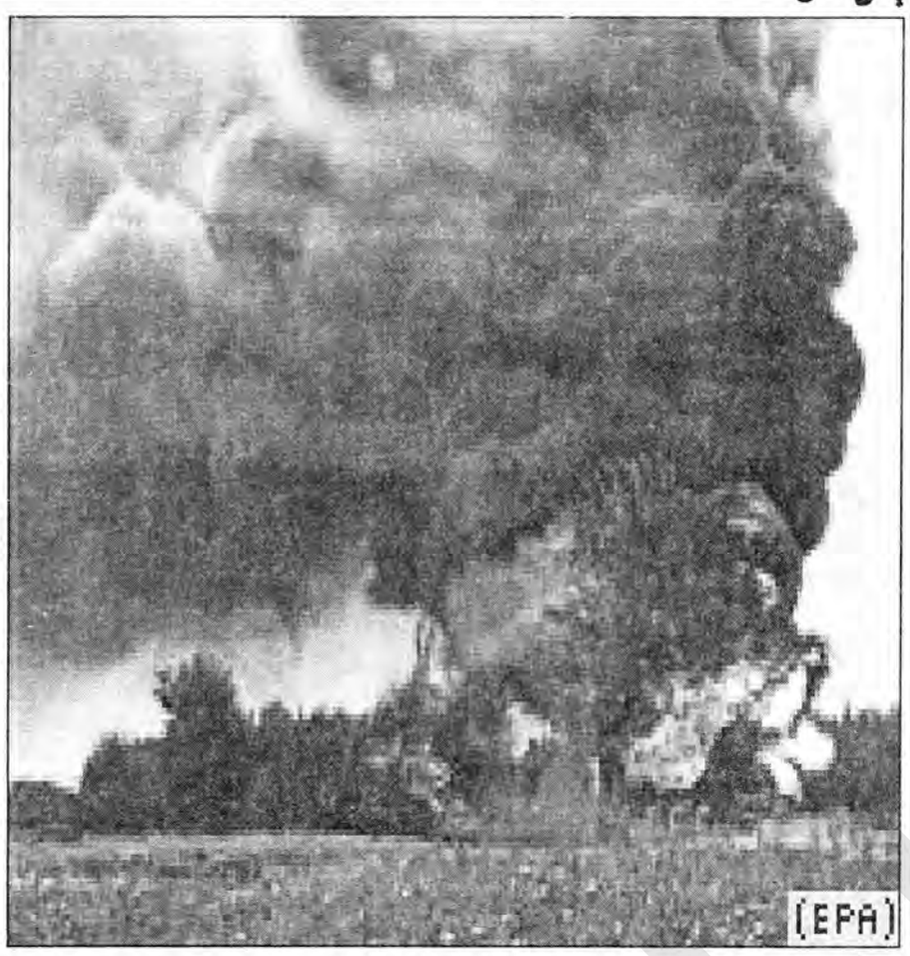

د کومې پېښې په اړه به خواشینې څرګنده کړو، نور خبرې له خواشینې هم تېرې شوې دي، څو میاشتې وړاندې د جرمنې هېواد سوله لـه منځه وړونکو پوځونو په کندوز ولایت کې پر هغه کاروان باندې بمبار وکړ، چې د طالبانو له خوا له لارې ګرځول شوی و او د کلي خلك د تېلو په وړلو بوخت و، چې په پایله کې په لسګونو کسان په داسې ډول او داسې وسلو وژل شوي و، چې سهار د مړو یوازې هډوکي ټکارېدل.

وورسته تر څو میاشتو اوس د جرمني حکومـت د کنـدوز د بمبـاري د قربانیانو خپلوانو ته تاوان ورکوي، دوی مو یو ځل وژنې او بیا مړ پاتې شونو ته د خولې ټ بندولو لپاره تاوان ورکوي. ایا د یوه کس د مړینې تاوان همدا دی، چې کورنۍ ته یې پوځوس ررە افغانۍ ورکړل شي او نور د تل لپـاره د خپـل مـړي پوښـتنه ونه کړي او بس.

دوی اوس چا ته تاوان ورکوي، هغو کسانو ته چې اوس په قبر کې پټ شوي دي، دوی به د دوی تاوان څه کړي، هغه پښتو متل دی، وایي چې (پر ما شوله دنیا تېره، خدای دې نه کړي دنیا نوره) مانا دا چې زه له دې نړۍ وکوچېدم، بیا که دنیا هر څو ارتـه شـي او هـر څـومره آسـانتیاوې ډېرې شي، بیا به یې زه څه کړم. اوس هم دا چې د کندوز په سلګونو خلك یې د بمبار په وسیله، چې دوی ته ښه تـره څرګنده وه چې پر تېلو باندې ملکي کسان بوخت دي ووژل اوس که دوی ته هر څومره تاوان ورکړي. دوی به یې څه کړي. اوس دوی تـه د دې نړۍ ښې او بدې کوم ارزښت نه لري. دوی اوس د دې نـړۍ لـه ابـادۍ او ورانۍ سره کار نه لري.

د ۍ پېښې په پایله کې د کندوز په لـسګونو ملکیـان ووژل شـول، د جرمني په مرکز برلېن ښار کې د دفاع وزرات چـارواکي او مـدافع وکـیلان پـه یـوې لانجمنې مـسلې کې ښکیل دي او د بشري قېمت په سر چې وهي.

د ډسمبر پـر ۷ مـه د جرمني حکومت وویل، د کندوز په پېښه کې ۱۴۲ کـسان مـړه او ټپیـان شـوي او دوی غـواړي د قربانیـانو کورنیـو او خپلوانـو تـه تاوان ورکړي.

یو افغان ټبری مدافع وکیل کریم پوپل وایي، د کنـدوز د چهـاردرې ولسوالۍ د وژل شوو، اتـه اویـا کـسانو د خپلوانـو اسـتازیتوب کـوي. دی وایـي، شواهد ښیي د کندوز په حملې کې چې یوه جرمن قوماندان د تېلو پر دوو ټانکرونو باندې د هوایي بریدامر ورکړی و، ۱۳۷ کسان وژل شوي، ۲۲ نور تري تم او شل تنه ټپیان شوي دي. دی وایي په وژل شوو کې یوازې پنځه تنه طالبان وو.

ډي پي آ اژانس لیکي: دا لومړی ځل نـه دی چـې جرمنـي ځواکونـه د افغانـستان پـه شـمال کـې پـه غیـر قصدي ډول ملکي خلک وژني او دا هم لومړی خل نه دی، چې برلېن په تاوان ورکولو سلا شوي.

داژانس په وینا، له ۲۰۰۱ زېږدي کال یعنـي پـه افغانستان کـې د ناټو په مشرۍ ایتلافي ځواکونو له لاسوهنې راهیسې ناټو ځواکونو په وار وار په عملیـاتو کـې د وژل شـوو کـسانو خپلوانو او کورنیو ته تاوانونه ورکړي. او بیا یې هم ممکن ورکړي.

د ۲۰۰۸ زېږدي کـال د سـپټمبر میاشت کې د جرمني پوځ وویل، په افغانستان کې د سړک خلاصولو په عملیاتو کې د درېیو ملکي کسانو د وژل کېدو په بدل کې یې د هغوی کورنیـو تـه ۱۹ زره امریکـایي ډالـره تاوان ورکړ. یعنې هرې کورنۍ ته ۶۳۰۰ امریکایي ډالره ورسېدل.

د بشري حقونو د څارنې ډله وایي، په افغانستان کې د ایتلافي ځواکونو په عملیـاتو کې د وژل شوو افغانانو هرې کـورنۍ تـه پـه منځنـي ډول ۲۵۰۰ امریکایي ډالر تاوان ورکول کېږي. خو ځینو ته هېڅ هم نه دي ورکړل شوي.

ډي پي آ لیکي: د کندوز د پېښې د تاوان ورکولو مسله چې د وژل شوو دقیق شمېر یې لا نه دی څرګند، په جرمني کې یې بحثونه ګرم کړي دي او دا پېښه پر یوې حساسې مسئلې بدله شوې ده.

په برلېن کې د اوتو زوهر سیاسي عاومـو انـستیټیوټ کـې اسـتاد کریستیان زویرخر وایي، د قربانیانو د تاوان په اړه باید چې د هغوی له کورنیـو او د کلیـو لـه قـومي مشرانو سره خبرې وشي او دا مسئله باید چې د مدافع وکیلانو او ډیپلوماټانو له لارې اواره نـشي. دی وایـي، دا اند ېښنه او خطر هم شته، چې د تاوان پیسې ناسمو خلکو ته لاړې شي او د افغانـانو تر منځ بـه دا مفکـوره را ژوندۍ کړي، چې لوبـدیځ لاهـم د پیسو په ورکولو سره په افغانستان کې اداري فساد جاري ساتي.

دي پـي آ لیکـي: د جرمنـي دفـاع وزارت تـر اوسـه د کنـدوز د پېښې قربانیانو ته د تاوان د پیسو دقیقه انـدازه نـه ده پـه ډاګـه کـړې او د چهارشـنبې پـه ورځ یـې د یـوې ورځپاڼې هغه راپور رد کړ، چې وایي د دفاع وزارت د قربانیانو کورنیو ته په درېیو مېلیونو یورو تاوان ورکولو سلا شوی دی.

آژانس لیکي: د افغانستان حکومت د وژل شـوو بېګنـاه ملکیـانو هـرې کـورنۍ تـه دوه زره امریکـایي ډالـر ورکوي او که چېرې د درېیو مېلیونو یورو مسئله رښتیا شي، نو دا بـه پـه افغانستان کې د تـاوان ورکولـو تـر ټولو ستره اندازه وي.

څېړونکي وایي، د جرمني حکومت نه غواړي چې د محکمې له حکم پرته دې د پېښې قربانیـانو تـه د تـاوان پیسې ورکړي. دوی وایـي، مـدافع وکیل کریم پوپل هم ګوابس کړی، چې مـسئله بـه پـه محکمـې کـې فیصله کوي.

څېړونکي دا هم وایي، د وژل شوو کسانو کورنیـو تـه بایـد د افغانستان د مروجو اصولو، د دود او دستور پر اساس تاوان ورکړل شي او دا مسئله باید لوبدیزو محکمو ته وړاندې نه شي.

د جرمنـي دفـاع وزیـر ګـوتینبرګ د جرمنـي زي ډي ایـف ټلویزیـون تـه ویلي، چې په افغانستان کې له پوځي لارې بـرې نـشي تـر لاسـه کېـدای. نومـوړی دا خبـرې لـه کنـدوز څخـه د لیدنې پر مهال کړې دي. خو دا یې نه ده څرګنده کړې چې ولې یې په لوی لاس په کندوز کې په سلګونو کسان لـه دوو ټانکرونو څخه قربـاني کړل، په داسې حال کې چې ټانکرونه او تېل یې هم په لاس نه ورتلل. خو نن ورځ معلومـه خبـره ده چې افغانـان د یـوې وسلې او یوې آزموینې په نوګه کارول کېږي، اوس بېلابېـل هېوادونـه پـر افغانـانو خپلـې نـوې جـوړې شـوې وسلې ازمـویي، او بیا وایي، پلانـي هېـواد د پلانـي پېښې قربانیـانو تـه تاوان ورکوي، هغه د شعر یو بیت دی چې وایي هم مې وژنې هم پر ماباندې ژړا کړې، دوی مو هم وژني او هم بیا راسره اوښکې تویـوي. کـه چېرې په سـهوي توګـه وي، نـو بیـا خـو لویدیزوال تر ټولو وروسته پاتې دي، ځکـه چې دا لـومړی خـل نـه دی چې دوی پـه خپلـو بمبـاریو او خپلـو عملیـاتو کې سهوه کېږي، دوی هره ورځ له سهوو سره مخ دي. دوی هره ورځ له افغان ملت بښنه غواړي او یا هم د تـاوان چیغې وهي، خـو افغـان ملت د خپلو مړو تاوان نه اخلي او نه هـم خپـل شـهیدان پلـورلای شـي. د کندوز د چهاردرې خلك به په یو غږ دوی تـه چیغـې کـړې چې مـوږ خپـل شهیدان نه پلورو.

امریکا، افغانستان و اروپا

منبع: نیویارک تایمز

جنـگ در افغانـستان تنهـا مربـوط امریکا نیست و نباید هم باشد.

شبکهٔ القاعده افغانستان و پاکستان را مخفیگاه خود انتخـاب کـرده، تـا حملات را بالای شهرهای اروپا طـرح ریزی کند.

بعد از حملات ۱۱ سپتمبر، کشورهای اروپایی برای امریکا پیشنهاد کمـک را در مورد افغانـستان دادنـد. ولـی ادارهٔ جورج بوش، پیشنهاد کمـک را متکبرانه رد کـرد و بـه تعقیـب آن، افکار عامهٔ اروپا را به جنگ در عراق منحرف کرد.

در شرایط فعلی، بعضی از کشورهای اروپایی دلسردی شان را نـسبت بـه مسألهٔ افغانستان نـشان داده انـد و تعداد از آنها خواهان خـروج قـوای خود از افغانستان می باشند.

امریکا از تصمیم متحدان خود مبنـی بـر فرسـتادن عـساکر بیـشتر بـه افغانستان استقبال کرده است. ولـی به گفتهٔ آگاهان امور، ۷ هزار عـسکر اضافی که متحدان وعـده داده انـد، کمتر از آن چیزی است کـه امریکـا تقاضا کرده بود.

به هر صورت، عدم سهم گیری کامل ناتو نه به نفع افغانستان است و نه به نفع کشورهای عضو ناتو.

با وجودی که جنـگ القاعـده علیـه همه متحدان است، دول ناتو هیچگاه سهم کامل خود را در این جنگ اداء نکرده اند. این برخورد، بی انـصافی است، در مقابـل مـردم امریکـا کـه قربانی بیشتر را در مبارزهٔ مـشترک متحمل شده اند.

علاوه بر این، از جملهٔ ۷ هزار عسکر اضافی، ۲ هزار آن از کشورهایی کـه جزء پیمان ناتو نیستند، مثل کوریای جنـوبی، اسـترالیا، سـویدن و کشورهایی که خواهان عضویت نـاتو را دارند مثل گرجستان، اوکـراین، و مقدونیا اعزام می گردد. بیشتر از ۵۰ درصد قوای اضافی، تعهد فقـط سـه عضو ناتو یعنـی بریتانیـا، ایتالیـا و پولند می باشد.

جرمنی و فرانسه تعهد قوای بیـشتر نکرده اند. علاوه بر آن، هالند و کانادا

به ترتیب در ص۳

دولت کرزی باید با فساد مبارزهٔ ...

بردن فساد در دولت و حکومت بکند. او باید مدیر و وزرای صادقی را برای کابینهٔ خود روی کار آورد، تا از میزان فساد در ساختار حکومتی بکاهد. تشکیل پولیس افغان برای ایجاد امنیت در این کشور از دیگر ضرورت ها مهم است. مشارکت سایر کشورها در احیای افغانستان، مبارزه با مواد مخدر، سرمایه گذاری در بخش زراعت همه و همه از اولویت ها مهمی است که باید بیش از سایر موضوعات به آن توجه شود، به عقیدهٔ من، ارسال نیرو به این کشور باید در اولویت پنجم باشد. مشکل افغانستان با افزایش نیرو حل نمی شود. اگر تنها در صدد بهبود وضعیت این کشور از طریق افزایش نیروی نظامی باشیم، قطعا به نتیجهٔ مطلوب نخواهیم رسید.

س: بسیاری حضور نیروهای نظامی در افغانستان را سرعت گرفتن ماشین نظامی گری برای اجرای سیاست های جاه طلبانه می دانند، نظر شما در این مورد چیست؟

ج: تلاش ها باید مستمر باشد و در طول زمان نیز، نتایج خود را نشان خواهد داد. اگر تلاش های ما در سرزمین افغانستان مستمر و بدون وقفه باشد، از سال ٢٠١١ ما شاهد نتایج سیاست های امریکا در این کشور خواهیم بود. ما قصد داریم در این تاریخ تعداد نیروهای نظامی خود را در این کشور کاهش داده و کنترول امنیت را به دست نیروهای محلی افغان بسپاریم.

س: در چه مدت زمانی؟ ده سال؟

ج: باید ببینیم. اما قصد نداریم، همین حالا باروبنه خود را برای سال ٢٠١١ ببندیم و رییس جمهور نیز تمایلی ندارد که چنین سیاستی را در پیش گیرد.

س: آیا افزایش قدرت اوباما در افغانستان به معنای احیای استراتیژی بوش در عراق نیست؟

ج: شاید به یکدیگر شبیه باشد، اما استراتیژی اوباما قدرتمندتر است.

س: اوباما در سخنرانی خود در اسلو در خصوص به راه انداختن جنگ صحیح صحبت کرد، فورمولی که اروپایی ها با آن مخالف اند. آیا تصور نمی کنید که این به معنای اختلاف میان اروپا و امریکا باشد؟

ج: سوال خوبی است. قطعا هیچ رییس جمهوری جنگ را دوست ندارد. استفاده از نیروی نظامی همیشه آخرین گزینه است. اما او صراحتا نگفت که این تصمیم را اجرا خواهد کرد. او از صمیم قلب در تلاش است که راه های مسالمت آمیز را برگزیند.

س: انتظار شما از فرانسوی ها چیست؟

ج: فرانسه در حال حاضر عضو ناتو است و قوماندانی بخشی از نیروهای ناتو را در افغانستان بر عهده دارد و من بر این اعتقادم که باید مشارکت بیشتری را از خود به نمایش بگذارد.

س: فرانسوی ها بر این اعتقاد اند که امریکا به اندازهٔ کافی بر ایران فشار وارد نمی کند؟

ج: روابط میان دو رییس جمهور (امریکا – فرانسه) در سطح بسیار مطلوبی قرار دارد. دو طرف به کرات در خصوص ایران با یکدیگر مکالمه داشته اند. در خصوص ایران مواضع دو طرف مشترک بوده، اما در حال حاضر، موضوع زمان است. متأسفانه ایران در حال اتلاف وقت است. اما ما بارها اعلام کرده ایم که زمان داده شده به ایران تنها تا پایان سال میلادی است.

س: آیا تصور می کنید که تشدید تحریم راه حلی درستی است؟ آیا نباید به جریانات داخل ایران و اعتراضات توجهٔ بیشتری کرد؟

ج: سوال مشکلی است. نه امریکا و نه فرانسه تمایلی ندارند، تا در این زمینه دخالتی در امور ایران داشته باشند. ایران در حال حاضر، با مشکلات داخلی زیادی رو به رو است و شاید به همین دلیل است که آماده گی گفتگو با غرب بر سر دوسیهٔ هسته یی را ندارد. اما راهکارهای ما صادقانه و شفاف است، اما متأسفانه ایران هنوز به ما پاسخ جدی نداده است.

ترجمه: زهرا هاشمی

ګدایی زنان امریکایی پس از بازګشت ...

او گفته است، وزارت سربازان متقاعد امریکایی، به دلیل زن بودنش، درجهٔ نقص عضو او را بسیار پایین اعلام کرده و به همین دلیل، از او انتظار می رود که برای گذران زنده گی کار کند، اما به خاطر آشفتگی های روانی، قادر به انجام هیچ کاری نیست. شروود افزوده است: "هنوز در بسیاری از شب ها با وحشت از خواب می پرم و گمان می کنم که مورد حمله قرار گرفته ام". این زن ٣٣ ساله گفته است که به دلیل همین آشفتگی های روانی، حتا قادر نیست، برای ادامهٔ تحصیل به پوهنتون برود.

طبق مقررات وزارت دفاع امریکا، نظامیان زن از جنگیدن در خط مقدم جبهه ها معاف هستند، اما در افغانستان و عراق که در واقع جبههٔ مشخصی وجود ندارد، بسیاری از این گونه زنان در معرض درگیری با دشمنان قرار گرفته و به همین دلیل، آمار تلفات در میان آنها هم بالاتر رفته است.

در همین حال، بررسی های آماری وزارت سربازان متقاعد امریکایی نشان داده است که تعداد زنان متقاعدی که در بازگشت از جبهه ها کارشان به بی خانمانی و گدایی می کشد، به مراتب بیشتر از سربازان و نظامیان مرد این کشور است.

په غزني ګې لرغونې سیمې زوروالو ...

د تلاش په وینا ، سوبل لور ته هم په ورته توګه ښځینه بڼ په یوې داسې سیمې کې ودان شوی، چې تاریخي سیمه ده او هم یې د تاریخي شخصیت وزیر فتح خان او مشهور ملنګ علي لالاد زیارتونو لاړ هم بنده کړې ده.

دی وایي، چې په دې اړه یې لوړ پوړي چارواکي خبر کړي دي، خو تردې مهاله یې د ستونزې د هواري په موخه ګام نه دی اخیستی.

دغه راز لرغونپوهان هم نیوکه کوي، چې د سیمې تاریخي ارزښت او هویت له پامه لوېدلی او چارواکي هم، په دې اړه له زړه کار نه کوي.

اغا محمد خوشه زاده، چې د دې تاریخي سیمو او لرغونځایونو په اړه یې څېړنې کړې، وایي چې په ١٩٥٩ ز وږدي کال د اسلامي هنر په اړه په دې سیمه کې بشپړې څېړنې شوې دي.

هغه زیاتوي، چې د کابل - کندهار د لویې لارې دواړو غاړو ته تر ځمکې لاندې د زرګونو کلونو پخواني اثار خوندي دي.

خوشه زاده وایي، چې له دې سیمو سره په پوره بې پروایي چلند کېږي، تاریخي ارزښت یې له پامه لوېدلی، خپلسري کېندنې کېږي او ودانۍ په کې جوړېږي.

دغه راز خبریال اسدالله جلالزی، چې د دې سیمو په اړه پوره معلومات لري، وایي چې په تېر وخت کې د دغو تاریخي او لرغونو سیمو کلکه څارنه کېده، خو اوس چارواکي هم ورته پاملرنه نه کوي.

. دی وایي، که له خپل تاریخ سره همداسې په بې پروایي چلند روان وي، نو په ډېره لنډه موده کې به د دې سیمې تاریخي ارزښت له منځه لاړ شي او تر ځمکې لاندې تاریخي اثار به لوټ شي.

خو د روضې د کلي او سېدونکي بیا وایي، چې دوی خپل تاریخ ته په درنه سترګه ګوري، ارزښت ورکوي او هېڅاته به اجازه ورنه کړي، چې تاریخي اثار لوټ کړي.

د پڑواک د ریوټ له مخې، د روضې د کلي یو قومي مشر حاجي حمزه وایي، چې په دې سیمه کې دوی پراخې شخصي ځمکې لري او تراوسه، چې یې کومې ودانۍ جوړې کړې دي، د هغو ځمکو اسناد لري.

نوموړی دا مني، چې په دې سیمه کې څو خلې په خپل سر کېدنې شوې دي، خو دی وایي، چې هغه داسې کسان وو، چې زور او زر لري، خو دولت هغه کسان د قاچاق په تور ونیسي، چې د اصلي قاچاق وړونکو لپاره د څو پیسو په بدل کې مزدوري کوي.

حاجي حمزه وایي، چې دوی ته تاریخي او لرغونې سیمې معلومې دي او ساتنه به یې کوي.

نژدې لس ورځې مخکې د پولیسو له لوري د روضې په کلي کې یو تن، له تاریخي اثارو سره یو ځای بهر ته د لېږد په تور ونیول شو.

په غزني کې د تاریخي سیمو د غصبولو خبر په داسې حال کې ورکول کېږي، چې ٢٠١٣ زېږدي کال غزني د اسلامي نړۍ پلازمېنه تاکل شوې ده.

امریکا، افغانستان ...

سال های ٢٠١٠ و ٢٠١١ می خواهند، قوای شان را از افغانستان بیرون کنند.

خروج قوای متحدان از افغانستان به این معناست که قوای امریکا در تابستان ٢٠١٠ از ۶٨ هزار به ٩٨ هزار افزایش می یابد و قوای سایر کشور ها، به حال خود، یعنی ٣٨ هزار تن باقی خواهند ماند.

بادرنظرداشت این مسأله، زمان آن فرا رسیده، تا رییس جمهو اوباما و سایر رهبران ناتو به مشکلات فعلی فایق آیند و از بدتر شدن اوضاع در افغانستان جلوگیری کنند.

صدر اعظم آلمان و رییس جمهور فرانسه مکرراً گفته اند که کشورهای شان در آیندهٔ افغانستان و ناتو منفعت دارند. ولی هر دو کشور، تصمیم خود را مبنی بر فرستادن عساکر بیشتر به افغانستان تا ماه آینده به تعویق انداخته اند.

رهبرانی که به اساس پروسهٔ دموکراتیک انتخاب می شوند، نمی توانند، تا افکار عامهٔ خود را نادیده بگیرند، ولی صدراعظم آلمان و رییس جمهور فرانسه باید برای مردم خود تفهیم کنند که هر گاه طالبان و القاعده دوباره در افغانستان روی کار آیند، آنها قیمت بیشتر را خواهند پرداخت.

در پهلوی اعزام عساکر اضافی، اروپا کارهای بیشتری را انجام داده می تواند. افغانستان نیاز به مشاوران مسلکی ملکی دارد، تا با کابینهٔ جدید رییس جمهور کرزی کار کنند. علاوه بر آن، پولیس افغانستان نیز نیاز به تربیه و آموزش دارد.

در خاتمه باید گفت، جنگ علیه القاعده یک مبارزهٔ مشترک است و حق رییس جمهور اوباما است، تا از متحدان خود، مطالبهٔ کمک بیشتر را کند.

کرزی در چهارراهی تعیینات ...

تا در مسابقهٔ تعیینات کابینهٔ افغانستان اشتراک نموده و گوی سبقت را از سایر رقبای خویش بربایند و بر سکوی افتخار نایل آیند و کپ قهرمانی این دور مسابقه را از آن خود سازند و بر کشور و مردم خود افتخار کمایی نمایند.

گذشته از آن، در چهار اطراف این چهارراهی تعداد چشمگیری از عابران و ناظران ملی و بین المللی در حال تردد و رفت و آمد بوده و ناظر اوضاع سیاسی افغانستان هستند.

ولی کشور و مردم افغانستان با این ترفندهای سیاسی چه افتخاری را کسب خواهند نمود؟ آیا با تشکیل کابینهٔ دستوری و وارداتی باز هم مردم بیچاره و مظلوم این کشور در آتش جنگ و نفاق بسوزند، از فقر و گرسنگی جگرگوشه های خویش را در معرض فروش قرار دهند، ازعدم موجودیت شغل و وظیفه رهسپار کشورهای بیگانه شده و در مسیر راه از دست قاچاقچیان به هلاکت برسند، گراف خودکشی ها وخودسوزی ها به اوج خود برسد، اختلاس، رشوه ستانی و فساد اداری بیشتری دامنگیر این ملت گردد، نرخ و نوا قوس صعودی خود را پیموده و غیرقابل کنترول گردد؟

آیا هموطنان نظامی و ملکی کشور که با ایثار و قربانی و از دست دادن اعضای بدن خویش رییس جمهوری را برای تعیین سرنوشت آیندهٔ کشور انتخاب نمودند، منتظر چنین سرنوشتی باشند؟

سړ کال ١٤٧ تنو امریکایي سرتېرو ځان وژنه کړې

د امریکا دفاع وزارت وایي، چې له ١٩٨٠ ز کال راهیسې دا د امریکایي پوځیانو د ځان وژنې تر ټولو لوړه شمېره ده.

سرچینه وایي، چې یوازې په تېره میاشت کې ١٢ تنو سرتېرو د خپګان، رواني ناروغیو او په جبهو کې د زیات فشارونو له امله ځان وژنه کړې.

روهي وېبپاڼه لیکي، یو شمېر امریکایي سرتېري له دې امله، چې په افغانستان او عراق کې یو زیات شمېر بېګناه ملکي خلک وژل کېږي، پر دوی باندې ناوړه اغېز شیندي او پر وجداني عذابونو اخته کېږي.

په ډېره غازي خان کې درنه او خونړۍ چاودنه

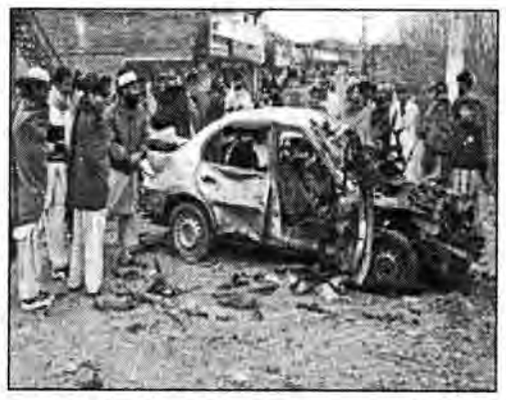

د پاکستان د پنجاب ایالت ډېره غازي خان سیمه چې د پنجاب ایالت په اوسنۍ چاودنه کې تر پنځلسو ١۵ تنه مړه او تر څلوېښتو ۴٠ زیات کسان ټپیان شوي دي او ټول عام وګړي دي. په سیمه کې د غم فضا خپره وه او تر ډېره بریده د ډېرې کسانو ویوې اوبلي خواته منډې وهلې.

همداشانپه روغتونونو کې هم بېړنۍ حالت اعلان شوی و خبریالان ویل، چې په روغتونونو کې د ژوبلو کسانو لپاره اسانتیاوې نشته. چاودنه د پنجاب ایالت دیوه وزیر ښاغلي کهوسه له کور سره نژدې شوې ده.

حملهٔ دیروز کابل و چراهای ...

در همین حال، رییس جمهور که در این وقت، در کنفرانس بزرگ مبارزه بر ضد فساد اداری حضور داشت، این حملهٔ مرگبار را غیرانسانی خوانده و آن را به شدت محکوم کرد. همچنان سفارتخانه های اکثر کشورهای خارجی مقیم کابل با صدور اعلامیه های جداگانه این عمل بزدلانه را محکوم و آن را غیر انسانی دانسته اند. حملهٔ دومی در شهر گردیز مرکز ولایت پکتیا در فاصلهٔ ۵٠ متری مقام این ولایت صورت گرفت. به گفتهٔ سخنگوی مقام ولایت پکتیا، در این حمله که به وسیلهٔ مواد منفجرهٔ جابجا شده در یک کانتینر پیشروی دفتر موسسهٔ یو. اس. آی. دی رخ داد، به شمول یک خارجی که گفته می شود، تبعهٔ نیپال می باشد، ۴ تن کشته و چندین دیگر جراحت برداشته اند. مسوولیت این حمله را گروه مخالف دولت (طالبان) به عهده گرفته اند. حملهٔ سومی در ولایت ناآرام هلمند در جنوب کشور به وقوع پیوست؛ این حمله که از نوع انتحاری بود، در ولسوالی سنگین این ولسوالی بر گزمهٔ مشترک نیروهای افغان و بریتانیا صورت گرفت. به گفتهٔ مقام های امنیتی هلمند طی ابن حمله، دو تن از نیروهای بریتانیایی و دو تن از عساکر افغان جان باخته اند. مسوولیت این حمله را نیز گروه طالبان متقبل شده اند.

به هر صورت، اما آنچه از این حملات که طی یک روز و در ظرف کمتر از پنج ساعت به صورت پیهم رخ داد، خونبارتر و بیشتر مطمح نظر می باشد، حملهٔ بمی است که در مرکز شهر کابل به اجرا درآمد. گرچه این حمله، شبیه به حملات نوع طالبان می باشد، اما تا کنون نه گروه طالبان و نه هم حزب اسلامی به رهبری حکمتیار که هر دو دست به اجرای چنین حملات می زنند، مسوولیت آن را به دوش نگرفته اند، سخنگویان این گروه ها، بعد از اجرای این حمله، در این خصوص اظهار بی خبری کرده اند. با درنظرداشت این پیشامد، سوال ها و چراهایی زیادی در ذهن خطور می کند. نخست اینکه، با وجود اینکهٔ در این زمان که نیروهای امنیتی در حالت آماده باش قرار داشتند، چرا نتوانستند، از وقوع این حادثهٔ مرگبار جلوگیری کنند؟ دوم اینکه، چرا آقای مسعود در حالی که اکنون از حیطهٔ قدرت دولتی نیز در کنار می باشد، هدف قرار گرفت؟ و بالاخره اینکه در پشت این رویداد چه کسانی قرار دارند و این حمله را با چه هدفی به سر رساندند؟ این همه از جمله پرسش هایی است، که تا کنون پاسخی به آن ارایه نشده است. اما اینکه بررسی های واپسین از این حادثه، این چراها را روشن خواهد ساخت و یا نه؟ پاسخ به این مسأله به این زودی ها نیز دشوار می نماید.

مـــا چـــه مـــی کنیـــم؟

روح الله حبیب

کشوری که زمین دارد ، آنرا بایر گذاشته است ، و آب دارد ، از آن استفاده نمی نماید ، درین عصر ملت ها پشت نفت و گـاز جان میدهند ، و ما داریم ، از آن استفاده نمی نمائیم ، مـس و آهن بسیار مهم است ، و ما معادن بزرگی مس و آهنی جهان را داریم ، آنقدر کشوری مساعدی برای برق گرفتن داریم که هیچ کس ندارد ، و ما از آن استفاده نمـی نمـائیم ، کـشوری نساجی ها ، کشوری ما می باشد ، که همه مواد را از خود دارد ، بهترین پخته در کشوری ما می باشد ، که با دست چیده می شود ، و بسیار پاک و صفا می باشد ، اگر این کشور را بـا ایـن همه امکانات ، و با این همـه صـفاتیکه دارد ، دیگـران مـی داشتند ، خدا میداند که از کشوری خود چه می ساختند ، ما داریم ، ولی از آن استفاده نمی نمائیم.

در بد حالت گیر مانده ایم ، باید ازین حالت برائیم.

ما در حالتی خوبی قرار داشتیم ، ولی فاجعه هفت ثور بود که ما را به این حالت رساند ، بعد از هفت ثور ، ما حالتی خوبی را ندیدیم ، و نیافتیم.

تغیر آمد ، ولی تغیری به نفع ما نیامد. بعد از هفت ثور ، هشت ثور آمد ، هشت ثورش اگر بد تر از هفت ثور نبود ، کـم از آن هم نبود.

هشت ثور بود کـه کابـل را ویـران نمـود ، ویرانـی کابـل ، کار آسان نبود.

بهترین انسانهای کشور را به قرار کـشاندیم ، و در حـدودی هفتـاد ، و هـشتاد ، و تـا نـود میلیـارد دالـر در آن خساره برداشتیم.

حالا چه حال داریم؟

حالا بد حال داریم.

مـورد توجـه جهـان قـرار گرفتـه ایـم ، نزدیـک است آنرا از دست بدهیم.

کمک های زیادی با ما شد ، اگر از این کمک ها استفاده مـی شد ، کشور ، کشوری دیگری می شد.

سی و چهار میلیارد دالر کمک شد ، و با آن هیچ کاری نشد.

اگر از جملهٔ این سی و چهار میلیارد دالر ، هفت ، هشت ، تا نه و ده میلیارد دالری آن در بخشی اقتصاد بکار می افتید ، امروز کشور ، کشوری دیگری می بود ، و امروز کـشور ، کـشوری دیگری می شد.

سه اقتصاد مهم ، بزرگ ، و اساسی وجود دارد.

زراعت ، صنعت و نفت ، این هر سه اقتصاد یکجایی ، به یـک کشور میسر نمی باشد ، اما به ما میـسر شـده اسـت ، از آن استفاده نمی نمائیم ، بسیار کم کشور های هستند که این سه اقتصاد را یکجایی داشته باشند ، ما آنرا یکجایی داریم.

ما از نگاه کشور مشکلی نداریم ، ما از نگاه بکار نبردن منابع کشور مشکل داریم.

ما زمانی درین آرزو بودیم که ایکاشکی سه چهار میلیارد دالر می داشتیم ، کشور را می ساختیم ، حالا سی و چهار میلیارد دالر بدست آوردیم ، و به آن هیچ نتوانستیم.

شاید کشوری خوبی برای اقتصادی شدن نداریم؟

چطور نداریم ، کشوری خوبی برای اقتصادی شدن داریم ، اما از کشوری خود استفاده نمی نمائیم ، ما سی میلیـون نفـوس هستیم ، با شمولی پنج میلیون تن گنـدم ، ده میلیـون تـن تولید داریم ، حال اینکه ما باید با شمولی ده تا دوازده میلیون تن گندم ، پنج میلیون تن سمنت ، ده تا دوازده میلیون تـن نفت ، و هفت ، هشت میلیون تن میوه ، یک تـا یـک و نـیم میلیون تن پخته جمعاً صد میلیون تن تولید می داشتیم.

ما در فکری تولید هیچ نمی باشیم.

ما چرا فقیریم؟

به نسبتی اینکه تولیدی بسیار کم داریم ، این تولید آنقدر کم است که حکمی هیچ را دارد.

اقتصاد چه است؟

اقتصاد تولید است ، اگر تولید نباشد ، اقتصاد نمـی باشـد ، و بهترین کشور در جهان آن می باشد که برای تولید مـساعد باشد ، و کشوری ما بسیار کشوری مساعد برای تولید است ، پخته تولید کرده میتواند ، میوه تولید کـرده میتوانـد ، بـوره تولید کرده میتواند ، غله تولید کرده میتواند ، نفت دارد ، و گاز دارد ، جهتی تولیدی برق ابشار دارد ، و جهتی سوخت صنعت ذغال دارد ، وبزرگترین معدنی مس و آهنی جهـان در آن می باشد ، یک کشوری کمپلکس و مکمـل بـرای اقتصاد است ، ولی اقتصاد ندارد.

این کشور یک کشوری فقیر است ، ولی فقیـری بـی اهمیت نمی باشد ، مورد توجه جهان قرار دارد ، اگر در فکری کشور می شدیم ، و دولتی با اهمیت می داشتیم ، بسیار کارها را میتوانستیم.

مشکلی ما این شد که تهداب ما را کج گذاشتند ، اگـر با این کمک های که شد ، تهداب مـا را درسـت مـی گذاشتند ، امروز کشوری دیگری می داشتیم.

هر کسیکه با انسانهای ضعیفی کار می کند ، آنها ناکامی خود را حتمی بدانند ، و آنها ناکامی خود را باید قبـول کنند ، آنها با انسانهای ضعیف روز خوشی را دیده نمی تواننـد ، از خـود را چـه مـی کنیـد کـه حتـی جامعه بین المللی هم باشد.

چه کنیم؟

خود ما فساد می آوریم ، خود ما فساد مـی کـاریم ، و خود ما فساد می گماریم ، و خود ما بزور فساد آمده ایم ، و باز ادعا داریم که با فساد مبارزه می نمائیم.

و جهان هم ادعا دارد که تا فساد باشد ، ما با شما کمک نمی نمائیم ، شرط گذاشـته شـده اسـت کـه جنـگ سالاران در حکومت نباشد ، حـال اینکـه همـین هـا هستند که ما را آورده اند ، ما به زور اینها آمده ایم ، بـا این ها چطور مبارزه نمائیم؟

جهان خوب می داند ، و از ما چه تقاضا دارد؟

ما چه می شنویم؟

می شنویم به اینکه میگویند که ، بیائید که بـا فاسـد مبارزه کنیم ، که فساد آمده است ، و دامنی ما را لکـه دار ساخته است ، دامنی پاکی که لکه دار نبوده است ، لکه دار شده است.

حال اینکه فساد بیچاره کی میتواند ، دامنی که در آن برای لکه دار شدن جای نمانده است ، و او آمده است ، و آنرا لکه دار ساخته است.

به همه حال فساد را باید قبول نکنیم ، با فـساد بایـد مبارزه نمائیم.

اگر با فساد مبارزه نشود ، حالی ما بدتر ازین می شود.

کشوری بی فساد نمی باشد ، در هر جایی جهان فساد می باشد ، ولی اینقدر فسادی که در کشوری مـا مـی باشد ، در هیچ جای جهان نمی باشد ، در دیگر جاهای جهان ، فساد را بوسیله دولت ها از بین می برند ، ولـی در کشوری ما خودی دولت فساد می باشد ، دیگران هر مشکلی که دارند ، به دولت مراجعه می کنند ، مـا هـر مشکلی که داریم از دستی دولت و کارکنـانی دولـت داریم.

ما باید دو تولید داشته باشیم.

یکی تولیدی اقتصادی ، دیگری تولیدی علمی.

ما باید دو مبارزه داشته باشیم.

یکی مبارزه با فقر ، و دیگری مبارزه با فساد.

اگر این کار را کنیم ، دیگر کار ها را ، کارهـای فرعـی بشماریم ، و اگر این کار را کنیم ، دیگر کارها را میتوانیم حل نمائیم.

ما چرا اقتصاد نداریم؟

باید اقتصاد نداشته باشیم ، ما به اقتصاد چه کرده ایـم که اقتصاد داشته باشیم ، سی و چهـار میلیـارد دالـر بدست آوردیم ، و به اقتصاد هیچ کاری نکردیم.

شاید کشوری خوبی نداریم.

کشوری خوب چطور نداریم.

کشوری خوب کدام است؟

کشوری خوب آنست که ، منابع خوب داشته باشـد ، اگر همه اش را نداشته باشد ، یک چند تـایش را بایـد داشته باشد.

کشوری ما چطور؟

کشوری ما همه منابع را دارد ، هم برای زراعتی شدن کشوری مساعد و هم برای صـنعتی شـدن کـشوری خوب ، و هم برای نفتی شدن کشوری دارای نفت و گاز مـی باشیم ، چهار ایالت برای ذغال دارد ، تخار ، بغلان ، بامیان ، و سمنگان ، در سبزک هرات هم ذغال دارد.

کشوری خوب بدست انسانهای بدی افتیده است؟

نی بدست انسانهای بدی نیافتیده است ، بدست نظـام هـای بدی افتیده است ، اگر این کشور را دیگران می داشتند ، خدا میداند از کشور خود چه می ساختند.

در بد حالت گیر مانده ایم.

تجاران جنگی ، از راه جنگ پول بدست آوردند ، و تجـاران چوکی ، با شمول تجاران جنگی ، از راهی چوکی پول بدست می آورند ، یکی از آنها در فکری کشور نیستند ، اگر مشکلی بیاید ، یکی اینها در کشور نمی باشند.

برای اقتصادی شدن داشتن کشور شرط می باشد ، کـشوری که استعداد اقتصادی شدن را داشته باشد ، و اقتصاد نداشته باشد ، آن کشور کشوری ما می باشد.

بسیاری های هستند که می خواهند اقتصاد داشته باشند ، اما کشوری مساعدی برای اقتصاد ندارند ، ما کشوری مساعدی ، برای اقتصاد داریم ، ولی اقتصاد نداریم.

علت چه است؟

علت این است که اقتصاد را نساخته ایم ، و منابع کـشور را بکار نه انداخته ایم.

حالا میگویند که مردمی ما بیکار می باشند ، باید بیکار باشند ، ما برای آنها چه کرده ایم که آنها کار داشته باشـند ، و آنهـا برای کار کردن چه دارند تا در آنجا بروند ، کار کنند.

کار در زمین می باشد ، و زمین بایر می باشد ، کار در کارخانه می باشد ، و کارخانه را ما نداریم ، سی و چهار میلیـارد دالـر مصرف کردیم ، در بخشی اقتصاد هیچ کار نکردیم ، سـی و چهار میلیارد دالر پولی کمی نبود ، به سی و چهار میلیارد دالر بسیار کار ها می شد ، ولی نشد.

چه باید می شد؟

عوضی دفتر های اروپایی ، موتر های ضد مرمی ، و قصر های به شیوه امریکایی ، ترمینل های به سطح جهانی می ساختیم ، ایکاشکی در فکری اقتصاد می شدیم ، آب می گشتاندیم ، و زمین می ساختیم ، برق می ساختیم ، و فابریکه اعمـار مـی نمودیم ، در بخشی معدن و نفت و گاز کار می کردیم ، اگر در بخشی تولید کار می کردیم ، بسیار خدمتی خوبی به مردمی خود می توانستیم.

وقتیکه زمامداری کشور را قبول کرده بودید ، فقر کـشور را هم باید قبول می کردید ، و در بخشی تولید کار می کردید ، بسیار خدمتی خوبی به مردمی خود می توانستید.

کشوری که بیست فیصد نیازمندی خود را خود تولیـد مـی کند ، و هشتاد فیصد کمبودی تولید دارد ، و هشتاد فیـصد کمبودی خود را از خارج وارد مینماید ، پنج صد میلیون دالر صادرات و سه تا سه و نیم میلیارد دالر واردات دارد در چنین کشوری بجز از تولید و اقتصاد ویا کارهای مربوط به تولیـد و اقتصاد ، در بخش های دیگری ، در بخش های بسیار تجملی ، نادانی ، ظلم و بی عدالتی می باشد ، مردمش از گرسـنگی از کشور می برایند ، و مقاماتش معاش دالری می گیرد ، و مـوتر های ضد مرمی دارد ، و دفتر های به سـطحی اروپـایی مـی سازد ، و خود را نظام می گوید ، و خود را دولت می شمارد ، از چنین نظامی چه امید و چه توقعی داشته باشیم.

ما سرنوشت کشور را به کجا کشاندیم ، ما بحران می آوریم ، و بحران می آفرینیم ، و از یک بحران خلاص نشده ایم کـه در بحرانی دیگر گیر می مانیم.

ما در چه چیز کشوری درجه اول جهانیم؟

در سواد ، در تریاک ، در فقر ، در فساد.

چه کنیم تا از فقر برائیم؟

کشور را باید بسازیم.

ایا کشوری برای اقتصادی شدن داریم؟

چرا نداریم ، داریم.

کشوری ما چه است که آنرا ندارد؟

و چه چیز بسیار مهم می باشد؟

دولت بسیار مهم می باشد ، به شرطیکه دولت باشد ، سـران دولت ها در سرنوشت ملت ها ، تاثیر دارند ، و تـاثیر مـی گذارند ، و گاه گاهی می شود که تاثیر بسیار بزرگ و عظیم دارند ، و سرانی دولت ها می باشند که مشکلات ملت ها را میدانند و از بین می برند ، و بحرانات بزرگی را حـل مـی نمایند ، مردی تاریخ شدن کاری آسان نمی باشد.

میگویند که آمدنی دوگول بود که بحرانات فرانسه را حـل نمود ، جمال ناصر فقید بود ، اگر او نمی بـود ، بنـد عـالی اسوان نمی بود ، دعا کنیم که خدا ملتی را بی رهبر نسازد ، اگر بی لیدر و بی رهبر شود ، حالش از حالتی ما بد تر مـی شود ، کشوری خوبی داریم ، اما نظام های خوبی نـداریم ، در کشوری پر از آب و پر از زمین ، کشوری فقیر و نادارید و بسیار کم زمین ساخته ایم ، و بسیار از زمین های کمـی خود استفاده می نمائیم ، کشور های دیگر ، کشور های کار ناشده ، و کشور های دست نخورده نیست ، در کشور های دیگر زمین های که به اسانی آبیاری می شود ، ختم شـده است ، زمین های که به مشکل آبیاری می شود باقی مانده است ، در جاپان زمینی برای آبیاری شـدن بـاقی نمانـده است ، ما کشوری داریم که دسـت نخـورده اسـت ، مـا کشوری داریم که زمینی متصل به اعمار بند ، فوراً ابیـاری می شود ، چرا که زمین هایش نزدیک دریاها قـرار دارد ، سخت کشوری مساعد برای آبیاری شدن داریم ، اما چـه کنیم کس نیست که آنرا آبیاری نماید.

این را باید بدانیم که:

دانش های کهنه بسیار کهنه شده است ، و دانـش هـای جدید بسیار جدید می باشد.

دانش های جدید چه می باشد؟

جهان بسیار قدیم است ، ولی پیشرفت و ترقـی هـایش بسیار جدید است ، اصلاً جهان درین سی ، سی و پنج ، و چهل سال اخیر جهان شده است ، چیز های که دریـن ده دوازده سال اخیر ساخته شده اسـت ، آن بـسیار جدیـد است ، ماشین های ده و پانزده سال پیش را ماشین هـای جدید نمیتوان گفت ، ماشین ده پانزده سـال پـیش ، بـا ماشین های جدیدی امروزی رقابت کرده نمیتواند ، به این خوبی ، و به این ظرافتی که ماشین های جدید می سازد ، ماشین های قدیم نمیتواند بسازد ، جهان در عصر ، عصری ساختن است ، مـا از حـالی جهـان خبـر نـداریم ، مـا مصروفی زدن ، کشتن ، و بستن ، و از بـین بـردن مـی باشیم ، اگر تغیری در خود نیاوریم ، حالی خود را بـدتر ازین می سازیم و می یابیم.

ما شنیده ایم که مردم را بکار اندازیم ، ما کـار نـداریم ، مردم را چگونه بکار اندازیم ، و کار پیـدا کـردن بـرای مردم ، از بیست و پنج تا سی میلیارد دالر ضرورت دارد ، تا به مردمی خود کار پیدا کنـیم ، زراعـت بـسازیم ، صنعت بوجود آوریم ، بـرق بـسازیم ، و نفـت و گـاز را استخراج کنیم ، نیروی مردم را ضایع نسازیم ، نیـروی مردم را در بخشی تولید و اقتـصاد بکـار انـدازیم ، در ساحه زراعت و صنایع کار کنیم ، و در ساحه زراعـت و صنایع امکاناتی بسیار وسیعی داریم.

ما در اقتصاد کار نمی کنیم ، و اقتصاد می خواهیم.

آیا این امکان دارد؟

غیر ممکن می باشد.

ما آنقدر مصروفی کارهای جزئی و ذات البینی هـستیم که برای اقتصادی شدن و دیگر کارهای اساسی فرصتی فکر کردن را نداریم ، در دیگر جاها مساله اولـی شـان اقتصاد می باشد ، ما اقتصاد را کاملاً فراموش کرده ایـم و از یاد برده ایم ، ما چنین بی پروایی ها کرده ایم که به این حال رسیده ایم.

کشوری بسیار خوب داریم.

میدانید که:

کشوری که آب داشته باشد و اباد نباشد ، آن کـشور در کجا می باشد؟

آن کشور ، کشوری ما می باشد ، نفت داشـته باشـد و اقتصاد نداشته باشد ، ان کشور در کجا می باشد؟

آن کشور هم کشوری ما می باشد.

آمو ، کوکچه ، و کنر داشته باشد ، و از خشکـسالی هـا می نالد ، آن کشور در کجا می باشد؟

آن کشور هم کشوری ما می باشد.

وقتی چنین کشوری داریم ، چرا اقتصاد نداریم؟

باید نداشته باشیم ، ما به اقتـصاد چـه کـرده ایـم کـه اقتصاد داشته باشیم.

نقص در ما می باشد که از منابیع خود استفاده نمی نمائیم ، به این شیوه های که ما کار می کنیم ، به این شیوه ها کشور آباد نمی شود ، و به این طریقه های که ما کار می کنیم بـه ایـن طریقه ها نمی شود ، این کشور شیوه های دیگری کار دارد ، و این کشور طریقه های دیگری می خواهد ، کمک ها کفایـت نمی کند ، قرضه های هم باید دریافت شود ، و قرضـه هـای بزرگی باید دریافت شود ، اگر دولتی خوبی هم بیاید و سرمایه نباشد ، بدونی سرمایه ، هیچ کاری نمی شود ، امروز کارها را سرمایه می کند ، اگر سرمایه نباشد ، هیچ کس هیچ کـاری نمی تواند.

این کشور یک چند منابیع دارد ، اگر این چند منابیع اش بـه کار افتد ، این کشور ، کشور می شود ، یک میلیـون هکتـار زمین درین کشور باید آباد شود ، یک میلیون کیلووات بـرق باید درین کشور ساخته شود ، نفت و گازش باید بکار افتـد ، مس و آهنش بر سر کار اید ، یک سه چهار فابریکـه شـکر سازی ، یک هفت هشت فابریکـه نـساجی ، یـک دو سـه فابریکه کود کیمیاوی ، درین کشور باید بیاید ، اگر این کشور در تولید در آید ، و به تولید شروع نماید ، یک انقلابی کـار و تولید شروع می شود ، و کشور روح می گیرد و جان پیدا می کند. نباید کشور بجز اقتصاد در جای دیگری مصروف نشود. ، اقتصاد به سرمایه گذاری بزرگ ضرورت دارد ، و سرمایه ها را نمی ماند تا به اقتصاد رسد ، و سرمایه ها را در جـایی بـه مصرف می رساند که به اقتصاد ربطی ندارد. باید اقتصاد دانی باشد که مانع آن شود.

میگویند که پاکستان یک صد و هفتاد میلیون نفوس دارد ، و چهار ایالت دارد ، و ما کـه سـی میلیـون نفـوس هـم نیستیم ، سی و چهار ولایت داریم ، و وزارت های مـا بـی شمار می باشد ، به این ترتیب میخواهیم صـاحب اقتـصاد شویم ، این را غیر ممکن بـدانیم. بایـد سـرمایه هـا را از ساحه اقتصاد نکشیم.

مشکلی ما تنها این نیست که اقتصاد نداریم ، مـشکلی مـا اینست که اقتصاد را شروع نکرده ایم ، و در فکری شروع آن هم نمی باشیم ، اگر کشوری خوبی نمی داشتیم ، گله هم نمی داشـتیم ، از اینکـه کـشوری خـوبی داریـم و اقتـصاد نداریم گله داریم.

اقتصادی ما در کجا می باشد؟

در آب و زمین ها ، نفت و گاز ، و معدن ها می باشد.

آب بسیار مهم است ، در کشوری کـه آب از کـشور برایـد ، اقتصاد از کشور می برایند ، آب خونی کشور اسـت ، خـونی کشور نباید از کشور برایند ، ما ارزش آب را ندانسته ایـم کـه اقتصاد نداریم ، بسیار چیز های مهم وجود دارد ، ولی یکـی اش به آب نمی رسد.

باز بگوئیم که آب بسیار مهم می باشد ، و اهمیت آب را بایـد بدانیم و از جمله آب در هلمند ، و زمین در نیمـروز و اصـل چخانسور می باشد ، حالا وقت آن نیست که آبی هلمنـد در هامون بریزد ، حالا وقتی آن است که آبی هلمند ذخیره شود ، و از آب جاری و ذخیره شده آن زمین های نیمروز ، و اصـل چخانسور آبیاری گردد ، آبی آمو برای این نیست که تنها امام صاحب را ابیاری کند ، و دیگر از کشور برایند ، آبی آمو بـرای ایـن اسـت کـه از امـام صـاحب شـروع و تـا اقچـه و اندخوی را ابیاری کند.

دریاهای خوبی داریم از آن استفاده نمی نمائیم.

یک ملت را مردم از روی کشوری می شناسد ، کشورش هـر چه باشد ، ملت همان می باشد که کشورش می باشد.

ما بلخی داشتیم که آنرا کس نداشت ، و حالا فقری داریم که آنرا کس ندارد ، ما بلخ را باید بسازیم ، و بلخ را بشکل قـدیم نسازیم ، بشکل امروزی اش بسازیم ، ابش را از امام صـاحب بگیریم و زمین های از کوکچه تا آقچه و اندخوی را بسازیم ، اگر این کار را کنیم کشور را کشور می سازیم.

ما در کشوری بی هیچ نیستیم ، ما در کـشوری دارای همـه چیز زندگی داریم.

ما کشوری پر از اب می باشیم ، و در کشوری آبدار بی آب می باشیم ، مصر یک دریا دارد که رودی نیل است ، عراق دو دریا دارد ، دجله و فرات ، و ما در کجای کشور نیـست کـه آب و زمین نداریم ، چنین کشوری داریم ولـی کـشوری فقیـر و نداریم.

ما هر چیز خوب داریم ، ولی دولتی خوب نداریم ، اگر دولتی خوب می داشتیم ، کشور را میتوانستیم آباد نمائیم.

بیائیـد در فکـری کـشور و مردمـی کـشور و دولـت سازی این کشور برائیم.

اراده ورځپانه یوازې د سرلیکنې ننګه کوي، نورې لیکنې د لیکوال خپل نظر دی، ورځپانه یې مسـوولیت پـر غـاړه نـه اخلـي.

حق الاشتراک :
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشراتی افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول : خادم احمد
موبایل :- ۰۷۰۰ ۵۹۶۲ ۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com
معاون : استاد مرتضی فرحتیار
موبایل :- ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل :- ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
گزارشگر: امان الله "ایمان" ۰۷۷۸۸۷۷۷۳۵
دیزاین : انجنیر محمدجمیل "امیری"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل: erada.daily@yahoo.com
آدرس : دهمزنگ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire: Haji sayed Daud
Editor in chief: Khadem Ahmad
Editor: Farhat yar
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema, first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com